

Fremsat den 2. oktober 2024 af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF), Lisbeth Bech-Nielsen (SF) og Jacob Mark (SF)

Forslag til folketingsbeslutning om techgiganternes ansvar for mistriivsel blandt børn og unge

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at fremsætte lovforslag, der sikrer, at virksomheder bag platforme for sociale medier, pornosider og dating- og sugardatingsider kan gøres erstatningsansvarlige for skadevirkninger på børn og unge som følge af brug af deres produk-

ter. Lovgivningen skal være baseret på, at det er virksomhederne, der skal påvise det, hvis det ikke er benyttelsen af deres platform, der har medført skadevirkningen, på linje med sikkerhedskravene til eksempelvis medicinalfirmaers produkter.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget er en revideret genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 171 om techgiganternes ansvar for mistriivsel blandt børn og unge, folketingsåret 2023-24, som ikke kom til behandling i Folketingssalen. Der henvises til www.folketingstidende.dk, Folketingstidende 2023-24, tillæg A, B 171 som fremsat.

Man kan ikke længere komme uden om, at den digitale verden tilbyder muligheder såvel som risici for dem, der træder ind i den. Særlig børn og unge, der til tider er mere velbevandrede i det digitale end deres forældre, står i en udsat position, da sociale medier, pornosider og dating- og sugardatingsider præsenterer dem for materiale, der bevisligt har skadelige virkninger på deres udvikling og trivsel. Forslagsstillerne så gerne, at virksomhederne bag disse hjemmesider tog større initiativ til at beskytte børn og unge online. Men processen går for langsomt og bør derfor fremskyndes gennem regulering.

Derfor foreslår forslagsstillerne, at virksomhederne bag digitale tjenester og sociale medier skal kunne gøres erstatningsansvarlige i de tilfælde, hvor der kan påvises lægeligt anerkendte skadevirkninger på børn og unge som følge af deres brug af virksomhedernes ydelser og produkter. Forslagsstillerne mener endvidere, at det skal være op til virksomheden at påvise, at dens ydelse og/eller produkt ikke har medvirket til den anmeldte skadevirkning, hvis dette ansvar skal have en effekt. Der stilles i forvejen lignende krav til medicinalindustrien, så tilgangen er kendt og velafprøvet.

Forslagsstillerne er bekendt med, at området er reguleret på europæisk niveau. Men selv om kun EU kan lovgive (jf. artikel 26, stk. 2, TEUF, der understreger, at medlemsstater skal fjerne forhindringer for fri bevægelighed for bl.a. tjenesteydelser), kan der forekomme situationer, hvor traktatens bestemmelser om den grundlæggende ret til bevægelighed ikke er til hinder for national lovgivning, hvis denne kan begrundes i »legitime hensyn«. Et sådant hensyn kan f.eks. være beskyttelse af børn mod oplysning og materiale, der skader deres trivsel. Det fremgår f.eks. af dommen C-244/06 *Dynamic Medien*. Her fastslog EU-Domstolen, at beskyttelsen af børn udgør en legitim interesse, som kan begrunde en restriktion for en grundlæggende ved EF-traktaten sikret frihed, såsom de frie varebevægelser,

Beskyttelse af børn er ligeledes omhandlet i andre retsinstrumenter, som er udarbejdet inden for rammerne af Den Europæiske Union, såsom Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder proklameret den 7. december 2000 i Nice, hvis artikel 24, stk. 1, bestemmer, at børn har ret til den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for deres trivsel.

Det centrale ved dette beslutningsforslag er at stille børn og unge bedre i deres møde med internettet. Flere studier viser en klar sammenhæng mellem mistriivsel og brugen af digitale produkter, se f.eks. »Study Probes Connection Between Excessive Screen Media Activity and Mental Health Problems in Youth«, Yale School of Medicine, den 21. marts

2023, og »Associations Between Infant Screen Use, Electroencephalography Markers, and Cognitive Outcomes«, *JAMA Network Pediatrics*, den 30. januar 2023.

Samtidig understøtter et studie fra SDU hypotesen om, at børn og unges brug af skærm kan være en medvirkende årsag til, at mange børn og unge har mentale udfordringer (»Mindre skærmtid i børnefamilier kædes sammen med forbedret mental sundhed hos børn og unge«, sdu.dk, den 13. juli 2024).

Da der altså kan påvises en sammenhæng mellem brugen af digitale produkter og skadevirkninger på børn og unge, bør der nødvendigvis også medfølge et ansvar for disse skader, som der er ved skader påført af fysiske produkter, jf. produktansvarsloven.

Endvidere står det klart, at det danske samfund er et af de mest digitaliserede i hele verden, og derfor udgør børn og unge i Danmark en særlig udsat gruppe, når det kommer til skadevirkninger fra brug af techgiganternes produkter.

I januar måtte direktør for og ejer af Metakoncernen Mark Zuckerberg anerkende over for den amerikanske kongres, at en lang række dødsfald blandt børn og unge hang sammen med onlinemistriivsel (»Pludselig vendte Mark Zuckerberg sig om under høring i Senatet og sagde undskyld«, politiken.dk, den 31. januar 2024). Samtidig slog Zuckerberg fast, at Metakoncernen ser løsningen på manglende beskyttelse af børn og unge online i en større forældreansvarsrolle på Metas platforme (»Testimony of Mark Zuckerberg, Hearing before the United States Senate Committee on the Judiciary«, judiciary.senate.gov, den 31. januar 2024. Der er således et tiltagende internationalt fokus på skadevirkninger, der stammer fra børns brug af sociale medier. I Irland har sundhedsminister Stephen Donnelly udråbt børns eksponering mod skadeligt indhold på sociale medier som en »offentlig sundhedskrise«, der kræver stærkere lovgivning (»Children's exposure to harmful online content a 'public health crisis', says Minister«, *The Irish Times*, den 18. september 2024).

Forslagsstillerne mener ikke, det er rimeligt at lade forældrene stå alene over for techvirksomhederne og deres algoritmer. De har ofte en omsætning på størrelse med mindre nationers bnp. Det er kort sagt ikke en fair kamp. Erfaringen fra USA viser os, at presset for en forandring ikke kommer fra virksomhederne selv. Derfor må det komme udefra.

Den tidligere regering nedsatte i juni 2022 den såkaldte techekspertgruppe med et bredt mandat til at undersøge problemstillinger forbundet med de større techvirksomheders produkter og services (»Ny ekspertgruppe skal støtte regeringens håndtering af tech-giganter«, Erhvervsministeriet, em.dk, den 29. juni 2022). Baggrunden var bl.a., at de større digitale platforme var arnested for mistriivsel blandt danske børn og unge. I juni 2023 udkom ekspertgruppens anbefalinger, hvor den på flere områder foreslog at lægge ansvaret for skadeligt indhold over på virksomhederne, hvis platforme blev brugt til at dele det skadelige indhold (»Demokra-

tisk kontrol med tech-giganternes forretningsmodeller«, Erhvervsministeriet, em.dk, den 12. juni 2023).

I august 2023 blev Trivselskommissionen så nedsat med fokus på bl.a. »Det gode digitale liv« blandt børn og unge (»Regeringen nedsætter Trivselskommissionen«, Børne- og Undervisningsministeriet, uvm.dk, den 11. august 2023). Trivselskommissionen skal i den forbindelse se på problemstillinger forbundet med børn og unges forbrug af digitale tjenester og sociale medier med henblik på konsekvenserne for deres trivsel og tryghed (»Om Trivselskommissionen«, trivselskommissionen.dk, den 24. januar 2024). Man har så at sige nedsat én kommission for så at se bort fra dens anbefalinger, hvorefter man har nedsat en ny kommission, der undersøger selvsamme problemstilling, om end med en anden ordlyd.

Forslagsstillerne finder det foruroligende, at børn og un-

ges mistrivsel i den digitale verden er blevet en politisk varm kartoffel, der sendes videre fra regering til regering og fra syltekrukke til syltekrukke. Forslagsstillerne anerkender, at flere omsiggribende tiltag nødvendigvis må gennemføres i EU-regi. Vi mener dog, at det er muligt på nationalt plan at stille techvirksomhederne erstatningsmæssigt til ansvar for de skadevirkninger, deres indhold har på danske børn og unge, når der kan vises en sammenhæng mellem skade og forbrug af platforme for sociale medier, pornosider og dating- og sugardatingsider. Forslagsstillerne mener, det er nødvendigt at pålægge virksomhederne et sådant ansvar, og at dette ansvar vil udgøre virksomhedernes motivation til at igangsætte egne initiativer til at styrke børn og unges digitale trivsel og tryghed.

Skriftlig fremsættelse

Karina Lorentzen Dehnhardt (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om techgiganternes ansvar for mistrivsel blandt børn og unge.

(Beslutningsforslag nr. B 7)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.